

Hea algus

Kuidas sisustada koolilapse tuba

Janneli Kurvits
sisearhitekt

Lapse koolimine on rõõmus sündmus tervele perele. Et seda rõõmu jätkuks kauemaks, selleks saame tuba kujundades palju kaasa aidata.

Fotod: Priit Grepp, Flexa, Mab Industrie Spa, Moll, Harviker, etno.ee

Mugav ja mänguline - kotttool Sacco IN Galeriist.

Kui rüütel läheb kooli. Mänguline lastetoamööbel firmalt FLEXA.

vuga sobivad või **reguleeritava kõrgusega tool ja laud**. Mööndusena võib reguleeritav olla ka ainult tool, kuid siis peaks kindlasti lisama ka muudetava kõrgusega jalatoe.

Koolilapse toas võiks olla nähtaval kohal ka **seinakell**. Omal kohal on siin ka seinale kinnitatav **kork- või kriiditahvel**, kuhu saab hõlpsalt riputada-kirjutada meelepidamist nõudvat informatsiooni.

Töölaud võiks asetseda traditsiooniliselt akna all või otsaga akna suunas. Nariälune koolilaud võiks kõne alla tulla vaid hädavariandina, kui ruumi napib. Õppetöö sujub hõlpsamalt, kui igapäevaselt vajaminevate asjadegaapid-riiulid-sahtlid on kohe töölaual juures.

Kui otsustatakse, et vanemates klassides lisandub lapse tuppa ka **arvuti**, peaks varakult tähelepanu pöörama laua suurusele, et töölaual jääks ikka piisavalt ruumi ka õpikutele ja vihikutele.

Võib-olla on tark hiljem muretseda hoopis eraldi arvutilaud? Sel juhul peaks kirjutuslaud jääma kindlasti loomuliku valguse saamiseks eelistatud asukohta ehk akna alla. Samas peab jälgima, et arvutilaud oleks paigutatud nii, et ei päevavalgus (ega ka laualambi valgus) kuvariekraanilt peegelduma ei hakkaks. Meeles tasuks pidada sedagi, et arvuti ekraan peaks asetsema silmadest vähemalt 50 cm kaugusel, soovitatavalt kaugemalgi.

Oma toa kujundamistöösse tuleks kindlasti kaasa haarata ka tulevane koolilaps ise. Planeerimine aitab tal varakult oma uude rolli sisse elada. Tark oleks koos lapsega läbi arutada, kus miski võiks paikneda, et õppimine läheks latusalt ja kõik vajalik oleks käe-jala juures. Kus võiksid olla trenniasjad, kus võiks hoida hobidega seonduvat jne. Et tuba oleks lihtne korras hoida, peaks igal asjal olema oma kindel koht. Samuti võiks vältida

ruumi asjadega ülekuhjamist. Tähelepanu hajutavad ja silmi rikkuvad arvuti ja televiisor võiksid paikneda pigem kabinetis või elutoas.

SOBIV MÖÖBEL

Valida tuleks õige, lapse vajadustele vastav mööbel. Et toas oleks piisavalt **panipaiku** (laua alla lükatav sahtliplokk,apid-riiulid, lisaks viitelahtritega mitmesuuruses papist karbikesi, riiuliorganiseerijaid jne). Ning tähelepanu – ka lapse kas-

Noorukituba peegeldab tema hobisid. Mööbel IN Galerist.

TÄHTIS TOOL

Kirjutuslaua **töötool** peaks olema eelkõige mugav, ergonomiline, lapse kasvule sobiva kõrgusega. Lapse jalad peaksid ulatuma korralikult maha ega tohiks olla liiga kõverdatud. Koolilapse tool on kindlasti seljatoega. Seljatugi peaks toetama hästi selga ristluudest abaluudeni ja jälgima selja anatoomilisi kõverusi. Hea, kui on võimalik reguleerida nii istme kõrgust kui ka seljatoe kõrgust ja selle kaugust istepinnast. Samuti seljatoe nurka. Laua ääres istudes peaks laual olev vihik või raamat jääma istuja silmadest u 30 cm kaugusele.

Silmas tuleks pidada ka laua ja tooli kõr-

guse suhet. Seda on võimalik kindlaks teha järgmiselt: laua kõrgus on õige siis, kui sirge seljaga, jalad maas istudes ulatub istuja küünarliigesest täisnurkselt painutatud käsivars täpselt lauale.

Müügil on palju ratastega ja reguleeritava kõrgusega pöördtoole mitmel hinnatasemel. Ideaalis võiks toolil, millel esimese klassi laps kirjutuslaua taga istma hakkab, olla reguleeritav vaid istme kõrgus ja kui toolil on rattad, peaksid need kindlasti olema lukustatavad: kuna esimeses klassis pannakse alus õigetele õpiharjumustele ja lisaks harjutatakse hoolega kirjatehnikat, siis pöördtoolis istudes kipu-

Casamania pudelihoidjaga plastiklaud IN Galerist.

Eestimaine noortemööbel firmalt Harviker.

Artemide liigendjalaga lauavalgusti laseb valguse suunata täpselt sinna, kuhu tarvis. Laterna Magica.

Laua kõrgus on õige siis, kui toolil sirge seljaga, jalad maas istudes ulatub istuja küünarliigesest täisnurkselt painutatud käsivars täpselt lauale.

vad äsja lasteaiast tulnud lapsed õppimise ajal pigem vasakule-paremale keerutama. Kannatajaks on nii käekiri kui ka keskendumisvõime.

Hiljem, kui olemasolev tool kipub juba väikeseks jääma ja lisandub rohkem arvutiga tööd, on õige aeg osta arvuti ja tool suurema viierattalise pöördtooli vastu välja vahetada.

Ratastega töötooli all võiks kindlasti olla ka läbipaistev UV-kindel **põrandakaitse**. Neid on müügil nii siledade kui ka vaipkattega põrandate jaoks.

ÕDUS NURK

Lisaks otseselt õppimisega seotud sisustusele on tore, kui toas jagub ruumi ka näiteks kott-toolidele või istumispatjadele, kus on mõnus koos sõpradega juttu ajada või õhtul põrandalambi valgust raamatut lugeda.

Voodi võiks asetseada aknast kaugemal. Toa sisustusse võiksid kindlasti kuuluda ka mõned **nagid** ja mõnus pehme **vaip**.

VALGUSTUS

Koolilapse toa valgustus võiks olla kombineeritud. Ehk lisaks laelambile ka seinalamp ja näiteks lugemisnurgas suunatav põrandavalgusti. Lauavalgusti võiks olla liigendjalaga, valguse langemisenurka peaks olema võimalik muuta. Kui laual asetseb ka arvuti, peaks jälgima, et lambi valgus ei peegelduks arvuti ekraanilt.

Paremakäeliste laualamp peaks asetsema lapsest vasakul, vasakukäelistel paremal, et kirjutades ei tekiks varje.

Tähelepanu! Lubatust võimsamat pirni valgustites kasutada ei tohi! Meeles tasub pidada sedagi, et silmadele on ebatervislik töötada pimedas või hämaras toas ainult laualambi valgust. Et ei tekiks silmadele väsitavat kontrastset valguskeskkonda, võiks taustavalgusena põleda näiteks laevalgusti.

Ja veel, kui pärastlõunasel ajal kipub aknast sisse paistma ere päike, peaks hästi läbi mõtlema, millised aknakatted valida. Häid tulemusi on võimalik saada nii klassikaliste külgkardinate kui ka ribi- ja rulookardinatega.

ÕIGE VALGUS ÕIGES KOHAS

Kirjutuslaua lambi valgusallikas võiks olla külma valgusega (värvustemperatuur vähemalt 4000 K). Uuringute järgi hoiab külm valgus töölaual mõtte kauem värskena ega mõju uinutavalt.

Ruumi üldvalgus võiks olla pehmem ehk soe. Mõnusa hubase atmosfääri tekitab valgusallikas, mille värvustemperatuur jääb 2700 K lähedusse. Kuna hõõglambiga valgustid on kadumas minevikku, soovitaks kasutada kas võrgupingelise halogeeniga valgusallikat, mil-

lel on analoogne klaasist pirnikest nagu traditsioonilisel hõõglambilgi (nimetatakse ka säästuhalogeenlambiks) või kompaktluminofooriga/säästulambiga valgustit. Valgusallika kaugus tööpinnast võiks olla 40–50 cm. Valgustustihedus tööpinnal võiks olla 300–500 lx. Näiteks: kompaktluminofoorvalgusti puhul tagab lauapinna piisava valgustatuse, s.o u 300 luks, 15-vatine pirn, nn säästuhalogeenlambiga valgusti puhul tagab piisava valgustaseme 42-vatine pirn.

Molli ergonomiline koolilapsemööbel ei lase lapse rühil hukka minna.

KUJUNDUS

Võrreldes lasteaiaajaga lisandub toale nüüd veel üks ülesanne – sellest saab ka õppimiskoht. Siseviimistlustooteid ja sisustust valides võiks meeles pidada vana tõe, et halvad on nii liigne värvikirevus kui ka monotoonsus, mis mõlemad pärsvad töövõimet. Tuba kujundades, tapeete ja värve valides tasuks mõtiskleda ka sellele, kas tuba on pigem valge või hämaravõitu, millal päike tuppa paistab jne.

Olulist rolli mängib ka toa suurus. Väiksemas toas soovitaksin valida pigem heledapoolsed seinakatted ja mõtte ergastamiseks mõned värvilised pilgukoondajad. Heledates toonides väike tuba näib suuremana. Ka hele põrand peegeldab valgust tagasi ja avardab ruumi. Kui tuba on suur ja tekib selgelt nõ passiivne (õppimiseks keskendumist vajav) ja aktiivne (sõpradega suhtlemise) tsoon, võib julgelt kasutada mõnes seinas efektseid suuremustrilisi tapeete või sügavamaid värvitoone, pillkupüüdvaid seinakattematerjale. Ruumi võiks jätta ka postritele, meenetele ja muule, mille laps ise nähtavale riputab.

Lihtsad eri tooni **värvitud seinad** on kindlasti praktiline lahendus – neid on kerge puhastada ja vajadusel muuta. Efektsest muustrilisest või pilttapeedist võib laps paari aastaga “välja kasvada” või lihtsalt tüdineda. Lisaks mõjub liigkirev lahendus väikses

toas väsitavalt. Veel üks võimalus seinte dekoreerimiseks on eri suurusega **klepppil-did**, piiramatuid võimalusi pakuvad **efekt-värvitehnikad**. Mõttes võiks planeerimisel arvestada sellega, et kirjutuslaua vahetus läheduses ja silmade haardeulatuses võiksid domineerida pigem rahuliku värvitoonidega seinad, mis toetaksid efektiivset õppimist ega segaks keskendumist.

Pisikese printsessi tuba firmalt FLEXA.

Enne seinte värvimist tasuks teha seintele või näiteks 1 m² suurustele eelkrunditud papitükkidele värviproovid ja vaadelda neid konkreetses ruumis eri kellaaegadel. Suuremate ümberkorralduste puhul soovitaks enne esemete tellimist-ostmist koostada materjalide leht ja korraks vaadelda valitud tekstiile, siseviimistlusmaterjale koos, et luua endale tervikpilt – veendumaks, et kõik sobitub ja mõjub suurepäraselt.

Kõige tähtsam, et laps end ise oma toas hästi tunneks. Tihti peale on just lastel endal ohtralt fantaasiarikkaid teostamist väärivaid ideid, mida ei tasuks niisama ideedeks jätta. ■

Eesti oma kott-tool firmalt Etno.ee.